

forskelsbehandling på grundlag af nationalitet er forbudt. De indskrænkninger, der er fastsat i artikel 16 i EMK med hensyn til udlændinges rettigheder, gælder altså ikke for dem i denne forbindelse.

Fortolkningsreglen i stk. 4 er baseret på artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union (jf. nu affattelsen af forfatningens artikel I-9, stk. 3, og den tager behørigt hensyn til den tilgang til de fælles forfatningsmæssige traditioner, som Domstolen har fulgt (f.eks. dom af 13. december 1979, Sag 44/79 Hauer, Sml. 1979, s. 3727; dom af 18. maj 1982, Sag 155/79, AM&S, Sml. 1982, s. 1575). Ifølge denne regel skal de pågældende charterrettigheder ikke fortolkes snævert som »laveste fællesnævner«, men snarere som et tilbud om en høj beskyttelsesstandard, der er passende i forhold til EU-retten og i harmoni med de fælles forfatningsmæssige traditioner.

I stk. 5 præciseres sondringen mellem »rettigheder« og »principper« i chartret. Ifølge denne sondring skal subjektive rettigheder respekteres, mens principper skal iagttages (artikel 51, stk. 1¹⁴⁶). Principper kan gennemføres ved retsakter eller gennemførelsesretsakter (der vedtages af Unionen i overensstemmelse med dens beføjelser og af medlemsstaterne, når de gennemfører EU-ret); de får derfor kun betydning for domstolene, når sådanne retsakter skal fortolkes eller ændres. De giver derimod ikke anledning til direkte krav på aktiv handling fra EU-institutionernes eller medlemsstaternes myndigheders side. Dette er både i overensstemmelse med Domstolens retspraksis (jf. bl.a. retspraksis i forbindelse med »forsigtighedsprincippet« i artikel 174, stk. 2, i TEF (der er erstattet af forfatningens artikel III-233): dom afsagt af Retten i Første Instans af 11. september 2002, T-13/99, Pfizer mod Rådet, med mange henvisninger til tidligere retspraksis, og en række domme i forbindelse med artikel 33 (tidl. artikel 39) vedrørende principperne for lovgivningen på landbrugsområdet, f.eks. Domstolens dom C-265/85, Van den Berg, Sml. 1987, s. 1155: undersøgelse af princippet om markedsstabilisering og berettigede forventninger) og tilgangen i medlemsstaternes forfatningsmæssige systemer til »principper«, særlig i forbindelse med sociallovgivning. Til illustration kan nævnes nogle ek-

sempler på principper, der anerkendes i chartret, f.eks. principperne i artikel 25, 26 og 37¹⁴⁷). I nogle tilfælde kan en charterartikel både indeholde elementer af en ret og af et princip, f.eks. artikel 23, 33 og 34¹⁴⁸).

Stk. 6 henviser til de forskellige artikler i chartret, som i overensstemmelse med nærhedsprincippet tager hensyn til nationale love og national praksis.

ARTIKEL 53¹⁴⁹

Beskyttelsesniveau

Ingen bestemmelse i dette charter må fortolkes som en begrænsning af eller et indgreb i de grundlæggende menneskerettigheder og frihedsrettigheder, der anerkendes i EU-retten og folkeretten, i de internationale konventioner, som Unionen eller alle medlemsstaterne er parter i, herunder den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, samt i medlemsstaternes forfatninger på disses respektive anvendelsesområder.

Forklaring

Formålet med denne bestemmelse er at bevare det beskyttelsesniveau, der for øjeblikket findes i EU-retten, medlemsstaternes lovgivning og folkeretten på deres respektive anvendelsesområde. EMK er nævnt på grund af sin store betydning.

ARTIKEL 54¹⁵⁰

Forbud mod misbrug af rettigheder

Intet i dette charter må fortolkes, som om det medførte ret til at indlade sig på en aktivitet eller udføre en handling med sigte på at tilintetgøre de rettigheder og friheder, der er anerkendt i dette charter, eller at begrænse disse rettigheder og friheder i videre omfang, end der er hjemmel for i dette charter.

Forklaring

Denne artikel svarer til artikel 17 i EMK:

»Intet i denne konvention må fortolkes, som om den medførte ret for nogen stat, gruppe eller person til at indlade sig på nogen virksomhed el-

¹⁴⁷) Artikel II-85, II-86 og II-97 i forfatningen.

¹⁴⁸) Artikel II-83, II-93 og II-94 i forfatningen.

¹⁴⁹) Artikel II-113 i forfatningen.

¹⁵⁰) Artikel II-114 i forfatningen.

¹⁴⁶) Artikel II-111 i forfatningen.